

Luka 7,39-50

Propovijed: **Isusova taktika evangeliziranja**

napisao: Danijel Dragaš

2024.

ŠIMUN MJERI ISUSA

1. Nastavljamo s istim događajem, gdje je žena – javna grješnica – ušla u kuću farizeja Šimuna i svojim plodovima pokazala da ljubi Božjeg glasnika koji je donio poruku milosti, oprosta i spasenja za sve, a ne samo za one koji se deklariraju kao Božji ljudi (farizeji).

1.1. **(Luka 7,39)** Kada to vidje farizej koji ga bijaše pozvao, pomisli: 'Kad bi ovaj bio prorok, znao bi, tko je i kakva je ova žena koja ga se dotiče; znao bi da je grešnica.'

1.2. Po reakciji Šimuna možemo shvatiti da mu događaj koji se odvija pred njegovim očima nije baš dobro sjeo. On u sebi govori ono što bi svaki farizej pomislio s obzirom na svoja vjerovanja i stavove: „Kad bi ovaj bio prorok...” Ono što je meni osobno privuklo pažnju jest ovo: Šimun je uvjeren da ima autoritet reći kako bi jedan prorok trebao izgledati kada bi došao među svoj narod Izrael. On vjeruje da bi istinski Božji prorok, u ovakvom događaju, odbacio javnu grješnicu. Drugim riječima, istinski Božji prorok, prema Šimunovom mišljenju, nikada ne bi htio imati posla s nekim poput te žene.

1.3. A zašto Šimun vjeruje u tu teoriju? Ja vjerujem da Šimun zapravo ne zna kako izgleda Božji prorok. On samo zna i vjeruje da bi prorok trebao izgledati prema slici njegove sljedbe i njezinih uvjerenja. On, nažalost, kroz religijski um svoje sljedbe vjeruje da sada ima pravo prosuditi je li Isus prorok ili nije.

1.4. Fascinira me koliko brzo i olako ljudsko biće može sebe uvjeriti da zna i da ima autoritet zaključiti što je istina, a što nije. U ovom slučaju, Šimun mjeri Isusa¹ – i bez obzira na to što situacija pred njim jasno pokazuje da bi trebao preispitati svoja uvjerenja, on to odbija jer mu je um ispran religijskim naukom njegove sljedbe.

1.5. S tim rečeno, je li Šimun iskreno u krivu? I pod tim mislim: je li Šimun čovjek dobra srca koji ima pogrešna teološka uvjerenja, ili je samopravedni farizej koji vjeruje da su teološka uvjerenja njegove sljedbe temelj spasenja svakome tko u njih povjeruje? Ne znam. Volio bih vjerovati da je Šimun prvi navedeni primjer. Ipak, on je jedini farizej koji je Isusa pozvao u svoju kuću.

¹ Luka 6,38

ISUS PREPOZNAJE DA GA ŠIMUN MJERI

2. U redu, idemo dalje s tekstom.

2.1. (Luki 7,40–43) Isus mu reče: 'Šimune, imam ti nešto reći.' 'Reci, učitelju!', odvrati on. 'Neki je vjerovnik imao dvojicu dužnika: jedan mu je dugovao pet stotina denara, a drugi pedeset. Kako nisu mogli vratiti, on oprosti obojici. Prema tome, koji će ga od njih više ljubiti?' Šimun odgovori: 'Držim, onaj komu je više oprostio.' 'Pravo si prosudio', reče mu Isus.

2.2. Imamo situaciju gdje Isus reagira na Šimunovu misao. Znači, Isus je znao što Šimun misli u svome srcu. Kako je Isus to znao? Je li Isus, kao Bog, mogao čitati misli pojedinca, ili je Isus, kao čovjek koji je odrastao u kulturi farizejskog nauka, znao kako će jedan farizej reagirati na ovakvu situaciju? I prvi i drugi prijedlog su mogući scenariji, ali dok neki učitelji idu s pretpostavkom da je prvi prijedlog bolji izbor, ja ću se prikloniti drugom. Zašto? Zato jer vjerujem da je Isus prvenstveno došao na svijet da kao čovjek pouči drugog čovjeka onome što je važno znati. A u tu kategoriju pripada i ovo – „kako prepoznati stanje srca drugog ljudskog bića“.

2.3. Vjerujem da je Isus, po gestama tijela i mimici lica Šimuna, znao što on misli u svome srcu. I zato mu govori: „Šimune, imam ti nešto za reći...“ Sada Isus, kroz priču o dva dužnika, želi usporediti stanje srca Šimuna farizeja i žene koja je u očima njihove kulture javna grješnica.

ONI SU BOLJI GRAĐANI, ALI NIŠTA MANJI GREŠNICI PRED BOGOM OD OSTALIH

3. Dobro, nastavimo. Sada ću pokušat izvući ideju koju je Isus htio prenijeti Šimunu, a i ostalima koji su ga slušali.

3.1. Vidimo da je jedan dužnik imao puno veći dug prema vjerovniku od drugoga. Po tome, možemo lako doći do zaključka da je žena puno više dugovala Bogu zbog svojih nemoralnih djela, za razliku od Šimuna koji je živio moralnijim i, uvjetno rečeno, boljim životom od nje. Pa ipak – ona je bila prostitutka, a Šimun religiozni čovjek koji se trudio živjeti boljim životom.

3.2. I to je istina. Ljudi koji se obvezuju živjeti po Božjim zakonima, koji se trude voditi ispravan život, često i jesu bolji ljudi na van, nego oni koji odbijaju živjeti na takav način. Ali ne vjerujem da kroz priču o dužnicima Isus želi istaknuti da je Šimun manji dužnik prema Bogu u odnosu na ženu. Ne vjerujem da Isus govori: „Šimune, zbog dobra života koji si živio, ti manje duguješ Bogu od ove žene koja je živjela kao prostitutka.“

3.3. Jer kad bi to Isus govorio, to bi značilo da Šimun svojim „dobrim životom“ doprinosi svome spasenju. A znamo da nas Isus – i svi njegovi apostoli – uče da smo isključivo spašeni po milosti Božjoj, i da tko god vjeruje da zaslugama može baštiniti život vječni – lud je.

3.4. Što onda Isus želi reći Šimunu ovom usporedbom? Vjerujem da nam zaključak Šimunov na Isusovu usporedbu daje odgovor na to pitanje. Šimun je na Isusovo pitanje: „Tko će više ljubiti vjerovnika nakon što im je oprostio sav dug?“ odgovorio: „Onaj kojemu je više oprošteno.“ Idemo polako, „više oprošteno“ – pitanje: ako netko vjeruje da svojim dobrim životom može pridonijeti svome spasenju, zašto bi se njemu ili njoj trebalo više opraštati? Oni su već u dobrom odnosu s

Bogom, zar ne? Krivo! Vidimo po tekstu da je onaj kojemu je više oprošteno u boljoj poziciji u odnosu na onoga kojemu je manje oprošteno, i vidimo po njegovim plodovima da je to tako – onaj kojemu je više oprošteno, više ljubi svoga vjerovnika.

3.5. Zbog svega navedenog vjerujem da se ovdje na kraju ne radi o tome tko je više dužan Bogu zbog života koji je živio na ovoj planeti. Ovdje se radi o pojedincu koji unutar svoga najdubljeg postojanja, kroz proces života, počinje uviđati da nema što dati Bogu i da mu je prijeko potreban Božji oprost i Božja milost ako će biti u dobrom odnosu s Bogom.

3.6. Onaj koji ima veći dug zapravo ima veće otkrivenje unutar sebe da je grješnik koji ne može ništa ponuditi Bogu kako bi bio u dobrom odnosu s njim. Drugim riječima, ovdje se ne radi o vraćanju duga Bogu, ovdje se radi o oprost – i o tome vidi li i prihvaća li jedno ljudsko biće u svome srcu da je grješnik koji nema što ponuditi Bogu osim iskreno pokajanog srca koje traži Njegovu milost.

3.7. S tim rečeno, Šimun dobro odgovara na Isusovo pitanje. Šimun razumije da, ako je dug veći, veću ljubav iskazuje dužnik prema onome koji mu je oprostio dug. Ali razumije li Šimun da je on isti kao i ova žena kad se podvuče crta? Razumije li Šimun da sav njegov religijski život ne može ni najmanje doprinijeti njegovu spasenju? Razumije li Šimun da, iako je vodio bolji život od te žene, on je u očima Božjim grješnik kojemu je potrebna Božja milost da bi baštinio život vječni? Rekao bih da u ovom trenutku, dok Isus razgovara s njim, on to ne zna.

ISUSOVA TAKTIKA EVANGELIZIRANJA

4. Dobro, nastavimo s novim stihovima.

4.1. **(Luka 7,44-47)** Tada se okrenu prema ženi pa reče Šimunu: 'Vidiš li ovu ženu? Dođoh u tvoju kuću: vodom mi nisi polio nogu, a ona mi noge oprala suzama i oterala kosom svojom. Poljupca mi nisi dao, a ona, otkako uđe, nije prestajala ljubiti mi noge. Uljem mi nisi pomazao glave, a ona mi pomašću namaza noge. Zato, kažem ti, oprošteni su joj grijesi, i to mnogi, jer je pokazala ljubavi mnogo. A komu se oprašta malo, taj pokazuje ljubavi malo.'

4.2. Po ovim stihovima možemo zaključiti da Šimun još uvijek ne razumije Božji plan spasenja, iako je možda cijeli život odlučno hodao putem svoje religijske sljedbe, trudeći se ići boljim putem, želeći živjeti moralnijim životom od mnogih svojih sunarodnjaka. I zašto vjerujem da je to tako? Zato jer vidimo da Isus želi kroz razgovor sa Šimunom njega poučiti mudrosti koju je kao svjetlo donio na svijet sa sobom.

4.3. Kada malo dublje uđem u tekst, shvaćam da je Isusova taktika evangeliziranja, koju on sada provodi u djelo, nevjerovatna. On najprije kroz priču dovodi Šimuna do logičnog zaključka, a onda kroz tu priču stvara usporedbu koja izravno ima veze sa Šimunom i ženom koja je ušla u njegovu kuću nepozvana. On želi isprovocirati Šimuna – pozitivno, vjerujem – da preispita svoja uvjerenja.

4.4. Isus mu govori: „Ona mi je oprala noge svojim suzama – ti nisi. Ona me ljubi – ti me nisi poljubio. Ona mi je skupocjenom pomasti namazala noge – ti mi nisi skupocjenu pomast stavio na glavu kad sam ušao u tvoju kuću.“

4.5. Prvo što želim reći jest ovo: kada čitamo ove stihove, možemo lako doći do zaključka da Isus odbacuje Šimuna, da se ljuti na njega jer nije učinio isto kao i ova žena. Ja osobno ne vjerujem da Isus kritizira Šimuna zbog načina na koji ga je primio u svoju kuću. Rekao sam iznad da je Isusova namjera poučiti Šimuna o Božjem spasenju, i vjerujem da upravo to čini ovdje.

4.6. On zapravo govori Šimunu ovo: „*Dragi Šimune, svojim gostoprimstvom koje si ukazao prema meni daješ mi do znanja da ti nisam važan kao što sam važan ovoj ženi. Ova žena je čula moje učenje – moj Govor na gori – i moje učenje je duboko pustilo korijenje u njezinu srcu. Ona razumije Božji plan spasenja. Svojim plodovima, koje pokazuje prema Božjem glasniku koji je donio poruku o spasenju, meni daje do znanja da joj je Bog oprostio. Za razliku od nje, svojim plodovima ti pokazuješ da ti nisam bitan, da sam ti samo još jedan obični gost kojeg si pozvao u svoju kuću. A to može značiti samo jedno: moja poruka o spasenju još nije pustila korijenje u tvoje srce. Ali ja te sada pozivam da se pokaješ i shvatiš da si isti kao i ova žena – u smislu da i tebi treba Božji oprost i milost, jer je tvoj dug prema Jahvi prevelik i ne možeš ga vratiti ni na koji način. Samo pokajano srce te kvalificira da budeš u dobrom odnosu s Bogom. Pokaj se, Šimune, i traži oprost od Boga, i dobit ćeš ga. Nemoj biti onaj kojemu je malo oprošteno i koji malo ljubi – njemu grijesi neće biti oprošteni.*“

4.7. Zbog svega što sam naveo iznad, vjerujem da je Isusova namjera bila pozvati Šimuna, a ne odbaciti ga.

ŠTO ZNAČE RIJEČI „VJERA TE TVOJA SPASILA“?

5. U redu, idemo dalje.

5.1. (Luki 7,48–50) Zatim reče ženi: 'Oprošteni su ti grijesi.' Tada ostali uzvanici pomisliše: 'Tko je ovaj da još i grijeha oprašta?' A on reče ženi: 'Vjera te tvoja spasila. Idi u miru!'

5.2. Čitamo da je Isus rekao ženi pred svima da su joj oprošteni grijesi. Ako se sjećate, u događaju gdje je Isus izliječio invalida, on je također rekao da su mu grijesi oprošteni. Tada sam naveo da Isus ima autoritet prepoznati kome je Bog oprostio, a kome nije².

5.3. Za primjer sam dao apostola Petra koji opominje Šimuna čarobnjaka da mu srce nije na pravom mjestu, i zbog toga je i Petar imao autoritet prepoznati komu je njegov Bog oprostio, a komu nije.

5.4. S tim rečeno, ja vjerujem da Isus ne može sam od sebe oprostiti grijeha nikome, ali zbog učenja koje je donio na svijet, on ima poseban uvid u Božji plan spasenja i zbog toga je imao autoritet prepoznati kome je njegov Otac oprostio, a kome nije. U ovom slučaju on vidi plodove te žene, vidi da se ona duboko kaje u svome srcu, i zbog svega zaključuje da joj je Bog oprostio.

5.5. Nadalje, primijetimo da Isus u 50. stihu ne govori: „*Ja sam te spasio, ja sam ti oprostio grijeha.*“ Ne, on to ne govori, on kaže: „*Vjera te tvoja spasila.*“

² U propovijedi pod brojem 29, §1.–1.8. imate detaljniji opis ideje koja leži iza riječi „oprosti su ti grijesi“.

5.6. Ako želimo shvatiti što je Isus doista mislio svojom izjavom, nužno je pristupiti joj iz biblijske perspektive. Njegove riječi u ovom događaju ne smijemo razumjeti doslovno, to jest na površnoj razini.

5.7. Kao nastavak na prethodno — ako uzmemo njegove riječi bez mudrosti koju nam Biblija želi dati, lako ćemo doći do zaključka da mi sami sebe spašavamo na kraju. Drugim riječima, mogli bismo povjerovati da vjera dolazi od nas samih, da je mi na neki način sami proizvodimo.

5.8. Ali to nije ono što Isus želi reći ovdje. On ne misli da smo mi ti koji odlučujemo imati vjeru. Izvor vjere nismo mi – izvor naše vjere je Bog Otac. Isus to razumije, zato je i rekao u svom Govoru na gori: „*Blago siromasima, krotkima, gladnima pravednosti*“ itd. Ključna riječ je „blago“. Isus zna da izvor vjere potječe od njegova Oca, ali u ovom slučaju, gdje ženi govori da ju je njezina vjera spasila, on zapravo kaže: „*Dobila si poklon vjere od Boga Oca. To je sada tvoja vjera koju ti je on darovao kroz svoj oprost. Ti si blagoslovljena, ti si izabrana! U svojoj slobodnoj volji odlučila si, pokajanog srca, doći preda me i ljubiti mi noge. Tvoja vjera te spasila – to je dar Božji koji si sada dobila.*“

5.9. Vjerujem da je žena razumjela što je Isus mislio pod tim riječima. Kako sam rekao ranije, ona je vrlo vjerojatno slušala njegov Govor na gori. Po prvi put u životu čula je poruku pomirenja s Bogom koja je bila jednostavna, a tako veličanstvena i moćna.

IZVOR NAŠIH ŽIVOTA JE BOG

6. Postoje stihovi u Bibliji gdje autor kaže da je Bog pripremio dobra djela za naš život prije nego je nastala ova stvarnost u kojoj živimo. Što želim reći s tim? Uvijek moramo biti svjesni da je svaka sekunda našeg života intimno isprepletena sa scenarijem koji je Bog ispisao za nas³.

6.1. Znači, od oblačenja čarapa ujutro do osobne odluke kojom smo odlučili učiniti dobro nekome tijekom dana. I kada činimo dobra djela – bila to molitva, oprost, odluka da nahranimo nekoga tko nema, da živimo boljim životom od drugih, da damo novac siromašnima jer smo možda bogati – ne smijemo nikada zaboraviti da, ultimativno, sve tko mi jesmo i što činimo, jer smo u mogućnosti to činiti, dolazi od Boga – od izvora koji je odlučio da budemo takvi, dobri i drugačiji od ostalog svijeta. I ako imamo tu perspektivu u svakodnevnom životu, onda se nećemo uzoholiti i reći: „*To sam ja učinio, ja sam taj koji je dobar, ja sam taj koji se sam od sebe obogatio i sada dajem jer hoću, ja sam taj koji je odlučio živjeti boljim životom od svog susjeda, ja sam odlučio biti bolji, ja sam dobar čovjek, ja zaslužujem Božju naklonost.*“

6.2. Ne, nećemo to reći. Mi ćemo reći: „*Hvala ti, Bože, što mi svaki dan daješ do znanja, kroz moja dobra djela, da sam blagoslovljen, da sam spašen po tvojoj milosti. Samo tebi slava pripada, a ne meni.*“

6.3. Dat ću jednostavan primjer. Neki dan je moja sestra išla na plažu. Pored nje sjedila je gospođa koja je tri dana prije toga zamolila moju sestru da joj pomogne spasiti malu pčelicu koja je bila u nevolji. Ta ista gospođa odlučila je darovati loptu jednom djetetu koje je došlo sa svojom bakom na

³ Efežanima 2,10; Psalam 139,16; Jeremija 29,11; Rimljanima 8,28–29

plažu. Baka unuka zahvalila se na daru koji je ta gospođa odlučila dati djetetu, a gospođa joj je odgovorila: „Ne trebate se meni zahvaljivati, Bogu pripada hvala, on je dao loptu vašem unuku.“

6.4. Iako je ovo jednostavan primjer, vjerujem da se svi mi trebamo vježbati činiti takve – na očij svijeta sitnice – u svakodnevnom životu. Ta je žena kroz svoj primjer pokazala kome sva slava pripada, jer zna da sve što ima i tko ona jest, jest poklon od Boga. U trenutku kada je odlučila dati loptu dječaku, ona je zahvalna Bogu, jer njegov scenarij za njezin život omogućio je da može dati tu loptu tom dječaku – i ona je svjesna toga, ona to svojim plodovima pokazuje.

6.5. Za kraj, iako nisam dugo kršćanin, dovoljno znam da je univerzalna poruka Crkve ova: križ i ono što je Isus učinio na križu temelj su spasenja svakoga tko u to povjeruje. I to je istina. Ali u ovom događaju, gdje Isus govori ženi da su joj oprošteni grijesi i da ju je vjera spasila – on još nije otišao na križ. Znači, ona ne zna za ono što će Isus učiniti za svoj narod, a isto tako i za ostatak čovječanstva. A svejedno je spašena. Sam Isus govori da je spašena. Što želim reći? Nekako mi to daje nadu. Mnogo puta sam pitao sebe, a i teološke učitelje: „Što je s onima koji nisu čuli poruku o značenju križa?“

6.6. Vjerujte mi, svakakve odgovore sam dobio, a i sam sam vjerovao svakakvim teorijama. Ali nakon ovog događaja i mnogih drugih gdje Isus poučava svoj narod o istini – tko je zapravo Bog, što on traži od nas – i da je na kraju Bog Otac taj koji oprašta i spašava, mislim si... možda postoji nada za one koji nisu imali priliku čuti poruku o križu. Možda postoji nada za one koji nemaju teološku superiornost kakvu imaju neki drugi. Možda ne trebamo znati potpunu sliku da bismo bili Božja djeca.

6.7. Možda nam je ova žena primjer u kojem možemo povjerovati u tu teoriju. Iako rođena u židovskoj kulturi, njezino teološko znanje sigurno je bilo skromno, ali poruka spasenja, gdje je Isus rekao: „*Samo pokajano srce se može kvalificirati za kraljevstvo Božje*“, bila joj je dovoljna da razumije srž svega – tko je Bog i što on traži od ljudskog bića.

6.8. Drugim riječima, možda postoje ljudi koji su tijekom svoga života shvatili bit poruke o spasenju iako nisu imali priliku upoznati poruku križa i njegovu snagu. Ja osobno vjerujem da su takvi ljudi postojali i da postoje i danas – i svi će oni na kraju vidjeti lice Isusovo kada ih uskrsne pri svom drugom dolasku na zemlju.

6.9. S druge strane, vi ćete, dragi moji čitatelji, morati sami za sebe odlučiti je li vam moj prijedlog razuman i ima li smisla, ili ćete ga u potpunosti odbiti.